

הכפרים אינם בקיאיין לקרות המגילה בעצמם, וצריכים שיקראנה להם אחד מבני העיר¹⁰, הקילו עליהם חכמים, שיוכלו לקרות בשני וחמישי הקודמים לי"ד באדר.

וקולא היא להם, שהרי כבר באים הם בימים אלו לעיר למשפט [והטעם, מפני מה הקילו עליהם — מבואר בגמרא].

ויום הכניסה חל לפעמים בי"א, לפעמים בי"ב ולפעמים בי"ג.

כיצד חל חיוב קריאת המגילה בכל אחד מימים אלו?

אם חל להיות יום י"ד ביום שני, שהוא יום הכניסה, אזי כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום [שאיין דוחין את בני הכפרים מיום כניסה זה, ליום הכניסה שלפניו¹¹], ומוקפות חומה — קורין למחר, ביום שלישי.

ואם חל יום י"ד להיות ביום שלישי או ברביעי, אזי בני הכפרים מקדימין לקרוא

ביום הכניסה, דהיינו י"ג באדר — אם חל י"ד בשלישי, וי"ב — אם חל י"ד ברביעי, ועיירות גדולות קורין בו ביום כדנים, ומוקפות חומה — קורין למחר.

חל י"ד באדר להיות ביום חמישי, שהוא יום הכניסה, כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום [כדלעיל, שאין דוחין את בני הכפרים מיום הכניסה — ליום הכניסה], ומוקפות חומה — קורין למחר.

חל י"ד להיות בערב שבת, כפרים מקדימין ליום הכניסה דהיינו י"ג, ועיירות גדולות וגם מוקפות חומה קורין בו ביום^{12 13}.

ואין בני המוקפין קורין בט"ו שחל בשבת, לפי שגזרו חכמים שלא לקרוא במגילה בשבת, מפני שאין הכל בקיאיין בקריאתה, וחיישינן שמא יטול מגילה בידו וילך אצל בקי כדי ללמוד, ויעבור על איסור הוצאה [כדלקמן ד' ע"ב, עיי"ש. וליום א' שלאחר השבת — אין דוחין את המוקפין, דהא הוי ט"ז, ואמר קרא 'ולא יעבור' כדלקמן].

ברש"ש שם.

12. והא דאין המוקפין מקדימין לי"ג, כבני הכפרים, היינו משום די"ד הוא יום קריאה לרוב העולם. ר"ן.

13. וכתב הרע"ב, דמ"מ אין קורין פרשת ויבא עמלק — אלא בשבת. וכן הפטרת פקדתי. וכן שואלין ודורשין בהלכות פורים באותה שבת [ולענין סעודת פורים, אית דעבדי לה בע"ש, ואית דעבדי לה ביום א'. ולכו"ע אין עושין אותה בשבת]. וכתב הרש"ש דהכי נמי איתא ברמב"ם. ותמה על הב"י ואחרונים שהשיטו דבריהם.

10. הקשה הטורי אבן, הא אמרינן בירושלמי [הובא לעיל], דבן עיר אינו מוציא בן כפר? ותירץ, דאמנם בן עיר קורא להם, אבל הם חוזרים אחריו מה שהוא אומר [ובחת"ס הקשה, הא הוי ליה קורא בעל פה? ועיי' בקהילות יעקב סי' א'].

והריטב"א כתב דדברי הירושלמי הם דווקא בבן עיר שאינו יכול להוציא בן כרך ולהיפך, אבל גבי כפרים — כך היתה התקנה, שיהא בן עיר קורא להם, וכחד עם חשיבי. עיי"ש.

11. והטעם כתב בתוס' הרא"ש לקמן [ד' ע"ב], משום דלא מהני להו מידי, דהא סוף סוף יהיו סרודין באותו יום בדין או בקריאת התורה, ועיין